

Nota veilig sportklimaat

voor erkende Vlaamse sportfederaties
en organisaties voor de sportieve vrijetijdsbesteding

SPORT.
VLAANDEREN

Nota veilig sportklimaat

voor erkende Vlaamse sportfederaties en organisaties voor de sportieve vrijetijdsbesteding

Elke sportorganisatie heeft een zorgplicht om een gezonde, eerlijke, veilige en inclusieve sportomgeving te voorzien. Deze nota vormt - samen met de checklist 'veilig sportklimaat' - een handleiding voor erkende Vlaamse sportfederaties en erkende organisaties voor de sportieve vrijetijdsbesteding (OSV)¹ om mee te werken aan (het stimuleren van) een veilig sportklimaat in Vlaanderen.

Na een introductie over wat een veilig sportklimaat betekent, gaan we dieper in op verplichtingen en verwachtingen die opgenomen zijn in deze decreten:

1. het decreet van 15 maart 2024 over het stimuleren van een veilig sportklimaat;
2. het decreet van 10 juni 2016 houdende de erkenning en subsidiëring van de georganiseerde sportsector;
3. het antidopingdecreet van 25 mei 2012.

¹ Sportfederaties/OSV's die erkend zijn (of wensen te worden) overeenkomstig het decreet van 10 juni 2016 houdende de erkenning en subsidiëring van de georganiseerde sportsector, waarbij om erkend te worden en te blijven, de sportfederatie/OSV aan de voorwaarde moet voldoen van een werking, statuten en huishoudelijk reglement te hebben die in overeenstemming zijn met het decreet van 15 maart 2024 over het stimuleren van een veilig sportklimaat.

Inhoud

01 Veilig sportklimaat: een geïntegreerd beleid

- 1.1 Drie pijlers: fysieke, psychische en sociale integriteit
- 1.2 Een veilig topsportklimaat

02 Duid een verantwoordelijke veiligsportenbeleid aan

- 2.1 Rollen van de verantwoordelijke veiligsportenbeleid
- 2.2 Aandachtspunten bij deze rollen

03 Neem initiatieven voor een gezonde, eerlijke, veilige en inclusieve sportomgeving

04 Werk aan sportspecifieke risico's en een blessurepreventiebeleid

05 Denk na over leeftijdsgrenzen

06 Maak een keuze over het sportmedisch onderzoek

- 6.1 Kwaliteitsstandaard voor sportmedische geschiktheidsonderzoeken
- 6.2 Voorwaarden om een sportmedisch onderzoek te organiseren
- 6.3 Sportmedisch onderzoek voor topsporters

07 Organiseer een integriteitsbeleid met aanspreekpunten integriteit

- 7.1 Aandachtspunten bij het integriteitsbeleid (erkenningsvoorwaarden)
- 7.2 Aandachtspunten bij het integriteitsbeleid (subsiëeringsvoorwaarden)

08 Ga voor een dopingvrije sport

- 8.1 Duid een dopingpreventieverantwoordelijke aan

09 Communiceer en sensibiliseer

10 Ondersteun jouw sportclubs

11 Wat rapporteer je aan Sport Vlaanderen?

We zetten alles op een rijtje in een handige checklist

01

Veilig sportklimaat: een geïntegreerd beleid

Iedereen - van de occasionele sporter tot de absolute topsporter - verdient het om in een veilige omgeving te kunnen sporten. **Als sportsector dragen we samen de verantwoordelijkheid** om zo'n veilig sportklimaat te creëren: van het sportbeleid, over de sportfederaties/OSV's met hun medewerkers, sportclubs en verenigingen, tot de individuele sporter zelf.

Elke sportorganisatie heeft een **zorgplicht** om voor een veilige, gezonde, eerlijke en inclusieve sportomgeving te zorgen, zodat elke sporter op een fysiek, psychisch en sociaal integere manier kan sporten.

Hoe werken we aan een veilig sportklimaat? We gaan hierbij uit van een **totaalbenadering**, waarbij we het centrale begrip 'veilig sporten' bekijken vanuit alle mogelijke invalshoeken. Enerzijds versterken we de bouwstenen die bijdragen aan het welbevinden en de integriteit in en van de sport. Anderzijds voorkomen we bedreigingen die dit welbevinden en die integriteit ondermijnen - zowel op het niveau van de individuele sporter als van de organisatie. Op die manier bouwen we aan een veilig sportklimaat dat echt geïntegreerd is in het beleid - zelfs in het DNA - van de sportorganisatie.

Veilig sporten

We definiëren **veilig sporten** als "sportbeoefening in omstandigheden die in overeenstemming zijn met het geheel van positieve waarden en normen die het welbevinden en de fysieke, psychische en sociale integriteit van eenieder in de sport beogen".

We benadrukken dat een veilig sportenbeleid zowel naar het **individu** gericht is, als verantwoordelijkheden en verplichtingen op **organisatieniveau** met zich meebrengt. Veilig sporten gaat dus ook over de integriteit van een sportorganisatie in haar geheel, over het integer handelen van haar medewerkers en over aandacht voor de structuur en cultuur van een organisatie (goed bestuur).

1.1 Drie pijlers: fysieke, psychische en sociale integriteit

De definitie van veilig sporten steunt op drie pijlers van integriteit: fysieke, psychische en sociale integriteit.

- **Fysieke integriteit** gaat over alles wat het lichamelijk welbevinden bevordert of bedreigt. Belangrijke bouwstenen zijn onder meer sportmedisch onderzoek, blessurepreventie, dopingpreventie en verantwoord trainen. Bedreigingen zijn bijvoorbeeld overtraining en fysiek geweld.
- **Psychische integriteit** richt zich op het mentale welbevinden. Bouwstenen hierbij zijn motiverend coachen, het bieden van gelijke speelmogelijkheden en het leren omgaan met winst en verlies. Manipulatie, pesten of grensoverschrijdend gedrag zijn bedreigingen die deze integriteit ondermijnen.
- **Sociale integriteit** draait om respectvol omgaan met elkaar. Bouwstenen zijn gelijke kansen, inclusie en sociaal-maatschappelijk engagement, terwijl uitsluiting of discriminatie enkele mogelijke bedreigingen vormen.

Deze drie pijlers staan niet los van elkaar, maar zijn onderling sterk verbonden. Thema's zoals fairplay of seksuele integriteit (grensoverschrijdend gedrag) raken vaak meerdere pijlers tegelijk.

Thema's om aan te werken binnen een veilig sportklimaat

Je kan vanuit verschillende invalshoeken werken aan een veilig sportklimaat:

- **Gezondheid:** blessurepreventie, EHBO & AED, mentaal welzijn, motivevend coachen, gezonde (sport)voeding (kantinebeleid), preventie van alcohol, roken, drugs, gokken, huidkanker...
- **Eerlijkheid:** fairplay, doping, matchfixing, sportfraude, corruptie en criminele inmenging, dubieuze sponsoring...
- **Veiligheid:** sport- en beweeginfrastructuur, sportmateriaal, grensoverschrijdend gedrag, pesten, geweld, prestatie-/ouderdruk, haatspraak, schadelijke polarisering...
- **Inclusie:**
  - **Inclusie IN sport:** inzetten op het gelijkschakelen van de deelnamekansen aan het sport- en beweegaanbod van mensen die daarin drempels ervaren; dit gaat over aspecten van toegankelijkheid en bereikbaarheid (laagdrempelig sportaanbod, bereiken van specifieke doelgroepen...);
  - **Inclusie DOOR sport** (sociaal-maatschappelijke rol van sport en de brug met andere sectoren, sociaal-sportief werk...).

Natuurlijk hoef je en kan je niet op alles tegelijk inzetten, en hebben thema's meerdere invalshoeken (bv. doping gaat over eerlijke sport, maar ook over gezondheid).

Kijktip

In deze [introdunctievideo](#) licht Philippe Paquay, administrateur-generaal van Sport Vlaanderen, het decreet over het stimuleren van een veilig sportklimaat toe.

1.2 Een veilig topsportklimaat

Topsporters, trainers en experts uit de omkadering moeten kunnen functioneren en groeien in een veilig topsportklimaat. In een topsportcultuur waarin welzijn en excelleren samengaan, staat een eerlijke en open communicatie centraal. Het is in de eerste plaats de verantwoordelijkheid van de technisch directeur topsport om een veilig topsportklimaat te creëren en te onderhouden binnen de werking en de verschillende programma's. Sport Vlaanderen biedt daarin zowel proactief als reactief ondersteuning, vanuit de visie die beschreven staat in hoofdstuk 3.4 van het [Topsportactieplan Vlaanderen VI](#).

02

Duid een verantwoordelijke veiligssportenbeleid aan

In de eerste plaats moeten we samenwerken en elkaar kunnen vinden, ontmoeten en versterken. Daarom vragen we dat elke erkende sportfederatie of OSV een **medewerker aanwijst die verantwoordelijk is voor veilig sporten**.

2.1 Rollen van de verantwoordelijke veiligssportenbeleid

1. aanspreekpunt zijn voor Sport Vlaanderen en Sportieq;
2. informatie en opleidingsmogelijkheden over veilig sporten verspreiden binnen de eigen sportfederatie/OSV en onder de aangesloten sportclubs/verenigingen;
3. advies inwinnen bij onder meer medische en paramedische experts om het veiligssportenbeleid van de sportfederatie/OSV uit te werken.

2.2 Aandachtspunten bij deze rollen

- Bij voorkeur neemt de verantwoordelijke voor veilig sporten de drie eerder beschreven rollen op. Dat is echter geen strikte verplichting: rollen 2 en 3 kunnen gedelegeerd worden aan een collega.
- Deze rollen hebben betrekking op zowel het **breedtesportbeleid** als het **topsportbeleid**.
- Binnen het Topsportactieplan Vlaanderen VI is bepaald dat de verantwoordelijkheid voor een veilig topsportklimaat bij de **technisch directeur topsport** ligt. Deze persoon moet ervoor zorgen dat binnen de werking en programma's een veilig topsportklimaat wordt gecreëerd en onderhouden. Als de verantwoordelijke voor het veiligssportenbeleid een andere persoon is dan de technisch directeur topsport, is het belangrijk dat beiden nauw samenwerken en goed afstemmen.
- Het integriteitsbeleid maakt deel uit van het veiligssportenbeleid (zie punt 1). De verantwoordelijke voor het veiligssportenbeleid fungeert voor Sport Vlaanderen en Sportieq ook als contactpunt voor het integriteitsbeleid.
- De rol van de verantwoordelijke veiligssportenbeleid mag niet worden verward met het **aanspreekpunt integriteit** (=meldpunt, zie punt 7). Idealiter zijn beide rollen gescheiden, maar in de praktijk kunnen ze door één persoon worden opgenomen.
- De rol van de verantwoordelijke voor het veiligssportenbeleid kan gecombineerd worden met de verplichtingen rond een **dopingvrije sport** (Antidopingdecreet van 25 mei 2012), zeker op het vlak van **preventie, educatie**, en het hebben van een verantwoordelijke dopingpreventie voor de **samenwerking met NADO Vlaanderen** (zie punt 8).

Ondersteuning door Sportieq

Sportieq is een **erkende organisatie die zich richt op beleidsondersteuning en praktijkontwikkeling op het gebied van veilig sporten**. Vanuit de overtuiging dat iedereen zorgeloos moet kunnen sporten, ondersteunt Sportieq de volledige Vlaamse sportsector bij de realisatie van een veilig sportklimaat. Sportieq ondersteunt sportfederaties en OSV's bij de uitbouw van hun veiligssportenbeleid en het integriteitsbeleid, en sensibiliseert en informeert sporters en omkadering. www.sportieq.be

03

Neem initiatieven voor een gezonde, eerlijke, veilige en inclusieve sportomgeving

Elke erkende sportfederatie en OSV neemt – vanuit haar zorgplicht en maatschappelijke verantwoordelijkheid – initiatieven die bijdragen aan een veilig sportklimaat. Dat gebeurt steeds proportioneel, rekening houdend met de aard en context van de sportbeoefening. Er kan gewerkt worden aan de drie pijlers van integriteit, én aan de vier invalshoeken en bouwstenen die samen bijdragen aan een gezond, eerlijk, veilig en inclusief sportklimaat, zoals eerder toegelicht.

Kinderrechten

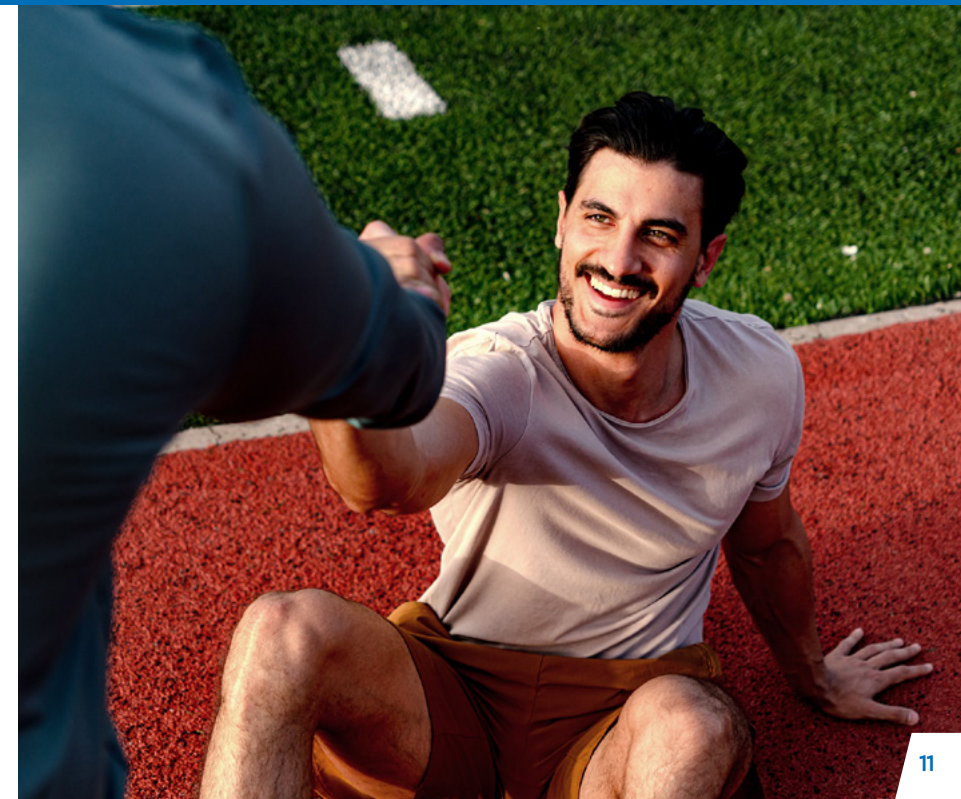
In een veilig sportklimaat staan **het belang en de bescherming van het kind en de jongere centraal**. Elke erkende sportfederatie of OSV met een werking of aanbod voor minderjarigen draagt daarom, vanuit het kinderrechtenperspectief, bij aan de ontwikkeling van een veilige sportomgeving die rekening houdt met de leeftijd, de draagkracht, de behoeften, de mogelijkheden en de inspraak van de minderjarige sporter. Sensibilisering en informatie over veilig sporten zijn steeds aangepast aan de leefwereld van de minderjarige sporter.

Erkende sportfederaties en OSV's besteden daarbij bijzondere aandacht aan de volgende elementen om **sporten op een gezonde manier** te bevorderen (zoals verder toegelicht):

1. Het voorkomen en remediëren van **sportspecifieke risico's** (en voor erkende sportfederaties een beleid voor blessurepreventie);
2. de keuze over het **sportmedisch onderzoek**;
3. de **leeftijdsgrenzen**.

Sporten op een gezonde manier

Sporten op een gezonde manier gaat over “*alle gedragingen die ervoor zorgen dat mensen op een verantwoorde wijze kunnen sporten en die ervoor zorgen dat de fysieke en psychische integriteit van de sporter tijdens het sporten wordt gewaarborgd*”.

04

Werk aan sport specifieke risico's en een blessurepreventiebeleid

Elke erkende sportfederatie of OSV neemt maatregelen en initiatieven om sport specifieke risico's te voorkomen en te remediëren. Voor erkende sportfederaties houdt dat ook in dat ze een wetenschappelijk onderbouwd blessurepreventiebeleid uitwerken. Een eerste stap daarbij is het analyseren van de sport specifieke risico's die verbonden zijn aan de sport, evenals de bestaande maatregelen en initiatieven ter preventie daarvan. Deze analyse kan worden gebaseerd op wetenschappelijke literatuur en op relevante statistieken uit het verleden, zoals verzekeringsgegevens.

Meer info

Bij Sportieq kan je terecht voor informatie over het uitvoeren van een risicoanalyse en het opstellen van een blessurepreventieprogramma. De voorbije jaren werd het programma 'Get Fit 2 Sport' ontwikkeld. Op de website [Getfit2sport.be](https://www.getfit2sport.be) vind je meer informatie over de meest voorkomende blessures in jouw sport, oefeningen voor blessurepreventie en interessante bijscholingen.

05

Denk na over leeftijdsgrenzen

We vragen erkende sportfederaties en OSV's om na te denken over de geschiktheid van hun sportactiviteiten of competitievormen voor verschillende leeftijden. Indien nodig kunnen daarbij leeftijdsgrenzen worden ingesteld. Het is belangrijk om daarbij een bewuste en gemotiveerde keuze te maken, gebaseerd op een duidelijke visie over het al dan niet toepassen van leeftijdsgrenzen. Dat kan inhouden dat je een minimum- of maximumleeftijd bepaalt voor alle leden of voor specifieke groepen sporters, of dat je leeftijdscategorieën instelt waarin sporters worden ingedeeld.

06

Maak een keuze over het sportmedisch onderzoek

Erkende sportfederaties en OSV's maken een gemotiveerde keuze die gebaseerd is op een visie over het al dan niet aanbevelen of opleggen van een sportmedisch onderzoek. Sportorganisaties hebben immers de mogelijkheid om, in het belang van de gezondheid van de sporters, een sportmedisch onderzoek aan te bevelen of op te leggen. Zo kunnen ze er beter over waken dat sporters lichamelijk in staat zijn om hun sport op het beoogde niveau te beoefenen.

6.1. Kwaliteitsstandaard voor sportmedische geschiktheidsonderzoeken

Een erkende sportfederatie of OSV **kan ervoor kiezen** een sportmedisch onderzoek te verplichten voor sporters die deelnemen aan een sport die onder haar rechtstreekse verantwoordelijkheid valt. Er is **dus geen decretale verplichting**. Je moet wel kunnen **motiveren en onderbouwen waarom je dit al dan niet aanbeveelt of oplegt**.

De erkende kwaliteitsstandaard voor sportmedische geschiktheidsonderzoeken² dient als leidraad en werkinstrument voor zowel sportfederaties als artsen, om hun werking hieraan te toetsen en de kwaliteit te versterken. Deel 1 biedt voor sportfederaties en sportaanbieders een houvast bij het ontwikkelen van een visie en onderbouwde keuze over het al dan niet verplichten van of adviseren over een sportmedisch onderzoek. Deel 2 is een leidraad voor artsen bij de uitvoering van een sportmedisch onderzoek.

Meer informatie vind je op sport.vlaanderen/sportmedischonderzoek

² Besluit van de Vlaamse Regering van 18 juli 2025 tot erkenning van de kwaliteitsstandaard voor sportmedische geschiktheidsonderzoeken

6.2 Voorwaarden om een sportmedisch onderzoek te organiseren

Om een sportmedisch onderzoek te organiseren, gelden de volgende voorwaarden:

- **Houd rekening met de aard en context van de sportbeoefening.**

Bij het opleggen van een sportmedisch onderzoek moet rekening gehouden worden met **factoren** zoals de leeftijd van de sporter, de aard en intensiteit van de sport, en eventuele (internationale) reglementaire vereisten die op de sport van toepassing zijn.

- **Voorzie transparante en toegankelijke informatie.**

Wanneer een sportmedisch onderzoek verplicht wordt, moet de sporter **duidelijk geïnformeerd** worden over de inhoud, draagwijdte en kostprijs van het sportmedisch onderzoek. Voor minderjarige sporters wordt de informatie aangepast aan hun leeftijd en leefwereld, en ook beschikbaar gesteld aan ouders of wettige vertegenwoordigers.

- **Beperk de doelgroep.**

Het sportmedisch onderzoek mag uitsluitend tot doel hebben de **lichamelijke geschiktheid van de sporter te evalueren** met het oog op sportbeoefening. Houd de groep sporters voor wie je een sportmedisch onderzoek verplicht maakt zo beperkt mogelijk.

- **Een arts voert het onderzoek uit.**

Een sportmedisch onderzoek kan enkel uitgevoerd worden door een arts. De arts kan een huisarts zijn. De federatie kan kiezen voor een arts met specifieke kwalificaties, zoals een sportarts of voor een arts-specialist.

- **Gebruik een wetenschappelijk onderbouwd protocol voor sportmedisch onderzoek.**

Een goed voorbeeld hiervan is de Vlaamse Aanbeveling Sportmedisch Onderzoek (VASO). Het VASO-platform kan sportfederaties een leidraad bieden bij het nemen van beslissingen over het sportmedisch onderzoek. Dat kan variëren van de aanbeveling aan de leden om de vragenlijst op www.fit2sport.be in te vullen, tot de verplichting om een test te laten afnemen bij een arts met of zonder een VASO-licentie. De federatie kan hierin differentiëren naargelang de context van de sportbeoefening, zoals leeftijd of intensiteit (competitief of recreatief).

6.3 Sportmedisch onderzoek voor topsporters

Binnen hun topsportbeleid worden topsportfederaties aangemoedigd om een sportmedisch preventiebeleid en de sportmedische opvolging van topsporters en topsporters in wording uit te werken en te implementeren. Daaronder valt ook een sportmedisch onderzoek dat is afgestemd op de specifieke populatie, sporttak of discipline. Topsportfederaties kunnen jaarlijks een financiële tegemoetkoming ontvangen voor de kosten voor een sportmedisch onderzoek van een getalenteerde sporter, als ze die kosten op zich nemen of als ze voorzien in een terugbetalingsregeling van die kosten aan de getalenteerde sporters. De inhoud van het sportmedisch onderzoek en de financiële tegemoetkoming zijn afhankelijk van de leeftijd van de sporter.

Deze regeling is van toepassing voor onderstaande groepen topsporters:

- **sporters** aan wie een statuut van **topsportbelofte** is toegekend op basis van het globaal topsportconvenant;
- **geregistreerde topsporters** of **topsporttalenten** die zijn opgenomen in olympische ontwikkelingsprogramma's of prestatieprogramma's ondersteund door Sport Vlaanderen;
- **topsporters** met een arbeidsovereenkomst binnen het Sport Vlaanderen-tewerkstellingsproject Topsport of het Sport Vlaanderen-Topsportstudentenproject;
- Vlaamse topsporters die deelnemen aan de **Be Gold-projecten**.

Kijktip

In de webinars over de sportmedische onderzoeken leer je stap voor stap wat de kwaliteitsstandaard voor sportmedische geschiktheidsonderzoeken inhoudt, waarom ze belangrijk is, en hoe sportorganisaties en artsen ermee aan de slag kunnen. Er is een webinar dat specifiek gericht is op sportorganisaties en een webinar dat specifiek bedoeld is voor artsen.

Bekijk de webinars op
sport.vlaanderen/sportmedischonderzoek.

07

Organiseer een integriteitsbeleid met een aanspreekpunt integriteit

Om de **fysieke, psychische en seksuele integriteit** van alle betrokkenen te bewaren en te bevorderen, werkt Sport Vlaanderen nauw samen met de erkende sportfederaties, OSV's, de Vlaamse Sportfederatie en Sportieq aan een sterk en duurzaam integriteitsbeleid met duidelijke aanspreekpunten integriteit. Van elke erkende sportfederatie of OSV wordt verwacht dat ze, in het kader van haar integriteitsbeleid, maatregelen neemt:

1. om het kwaliteits-, preventie- en reactie beleid op het vlak van de fysieke, psychische en seksuele integriteit van personen te verbeteren;
2. om risico's op grensoverschrijdend gedrag te verkleinen;
3. om grensoverschrijdend gedrag te voorkomen en incidenten correct te behandelen.

Om te concretiseren wat precies bedoeld wordt met bovenstaande maatregelen, worden **drie erkenningsvoorwaarden** opgelegd aan de sportfederaties en OSV's:

1. Beschikken over een handelingsprotocol

De sportfederatie of OSV beschikt over een duidelijk stappenplan en een procedure voor het omgaan met meldingen, vermoedens of vaststellingen van grensoverschrijdend gedrag;

2. Organiseren van een aanspreekpunt integriteit (API)

De sportfederatie of OSV.

- a. stelt een of meerdere personen of een organisatie aan als aanspreekpunt integriteit. Dat aanspreekpunt verzorgt de eerste opvang bij meldingen, vermoedens of vaststellingen van grensoverschrijdend gedrag, handelt volgens het handelingsprotocol en registreert deze meldingen, vermoedens of vaststellingen. Het API kan daarnaast ook advies en ondersteuning bieden bij het integriteitsbeleid van de sportfederatie;
- b. ondersteunt het aanspreekpunt integriteit om de functie optimaal te kunnen uitvoeren. De sportfederatie voorziet daartoe een duidelijk mandaat, vastgelegd in een formeel document; dat het onafhankelijk handelen van het aanspreekpunt integriteit bevat
- c. maakt het aanspreekpunt integriteit op een laagdrempelige manier bekend bij de sporters, sportbegeleiders en andere belanghebbenden. Het aanspreekpunt integriteit moet bereikbaar zijn via kanalen die onafhankelijk zijn van de communicatiekanalen van de sportfederatie;
- d. evalueert jaarlijks de werking van het aanspreekpunt integriteit.

3. Hanteren van gedragscodes

De sportfederatie hanteert een of meerdere gedragscodes, afgestemd op de verschillende doelgroepen binnen haar werking (zoals bestuursleden, personeel, (topsport)trainers, vrijwilligers...).

Naast de erkenningsvoorwaarden geldt voor de **gesubsidieerde sportfederaties** (uni- en multisportfederaties) een **uitgebreider integriteitsbeleid**, dat bestaat uit de volgende **drie subsidiëringsvoorwaarden**:

1. Instellen van een adviesorgaan

De sportfederatie voorziet een **adviesorgaan** dat het integriteitsbeleid van de sportfederatie evalueert en de sportfederatie erover adviseert;

2. Beschikken over een onafhankelijk tuchtrechtelijk systeem

Dit systeem is specifiek gericht op grensoverschrijdend gedrag en omvat:

- a. Het opnemen van een rubriek over grensoverschrijdend gedrag in het tuchtreglement van de sportfederatie;
- b. Het beschikken over of verwijzen naar een onafhankelijk tuchtrechtelijk orgaan dat zowel beschermend als sanctionerend kan optreden;

3. Ondersteunen van haar sportclubs, sporters en andere belanghebbenden

De sportfederatie:

- a. organiseert preventie, vorming en sensibilisering over integriteitsbeleid (zie ook punt 9);
- b. stimuleert via haar sportclubondersteuning een integriteitsbeleid op clubniveau, met minstens aandacht voor laagdrempelige aanspreekpersonen, gedragscodes en een handelingsprotocol (zie ook punt 10).

Deze doelstellingen en acties op het vlak van het veiligspporten- en integriteitsbeleid worden best ook opgenomen in het beleidsplan, zodat het veiligspportenbeleid een integraal onderdeel vormt van het totaalbeleid - zowel inhoudelijk als budgettair. De erkende sportfederatie of OSV rapporteert in haar werkingsverslag over het gevoerde integriteitsbeleid en documenteert dit **via het subsidieplatform binnen het e-loket van Sport Vlaanderen**.

Een sportfederatie/OSV zal om in aanmerking te komen voor (nieuwe of blijvende) erkenning en bij haar subsidieaanvraag voor het volgende werkingsjaar moeten aantonen dat het voldoet aan de erkennings- en subsidiëringsvoorwaarden. Bij de rapportering over het werkingsjaar (uiterlijk 1 april volgend op het werkingsjaar) moet men aantonen wat men effectief heeft gerealiseerd. Gedetailleerde informatie hierover is terug te vinden via de formulieren voor erkenning en basiswerking in het e-loket.

7.1 Aandachtspunten bij het integriteitsbeleid (erkenningsvoorwaarden)

Handelingsprotocol

Het handelingsprotocol is een stappenplan/procedure dat in werking treedt bij meldingen, vermoedens of vaststellingen van grensoverschrijdend gedrag. De sportfederatie neemt de naam van het tuchtorgaan hierin op.

In deze context gaat het om een handelingsprotocol op niveau van de sportfederatie. Een handelingsprotocol op sportclubniveau is relevant binnen de derde subsidiëeringsvoorwaarde.

Aanspreekpunt integriteit

Je hebt een document dat het mandaat en onafhankelijk handelen van het aanspreekpunt integriteit (API) bepaalt, waarin minstens de volgende zaken zijn opgenomen:

- Duidelijke afspraken tussen sportfederatie en API over het onafhankelijk handelen, met minstens duidelijkheid over de situaties en timing waarbij het API met betrekking tot cases mag en/of moet melden aan bestuur/directie.
- Het API kan in bepaalde cases en op afgesproken momenten in het proces anoniem de directie of het bestuur op de hoogte brengen en houden. Daarbij is het belangrijk dat het API de nodige vertrouwelijkheid en discretie bewaart en enkel in bepaalde gevallen meldt aan de directie of het bestuur.

Het is belangrijk dat het API goed gekend en bereikbaar is, dus je doet inspanningen op het vlak van **communicatie**. Je zorgt voor minstens een vermelding op de website.

Het API is minstens te bereiken via een gsm-nummer (geen vaste lijn) en bij voorkeur via verschillende kanalen (gsm, e-mail...). Daarnaast wordt ook het gebruik van een meldingsformulier op de website aanvaard om het API te bereiken. Belangrijk bij het gebruik van een meldingsformulier zijn volgende randvoorwaarden:

- De meldingen die gemaakt worden via dit formulier kunnen enkel door het federatie-API gelezen worden en dit wordt expliciet zo vermeld op de website en in het meldingsformulier;
- De melder moet in het meldingsformulier kunnen aangeven hoe men graag gecontacteerd wordt over de gemelde case.

Je beschikt over een **registratietool of -systeem** ter ondersteuning van het API, met een verplichte ruimte voor meldingen in verband met fysieke, psychische en seksuele integriteit. Voorzie daarnaast ook ruimte voor andere meldingen.

Je evalueert jaarlijks de werking van het API, en je kan het volgende aantonen:

- hoe het API het mandaat heeft gekregen, ondersteund wordt en kenbaar is gemaakt;
- wat met de meldingen is gebeurd en op welke manier het API het handelingsprotocol heeft gevolgd;
- welke voorstellen het API doet op het vlak van maatregelen om het preventiebeleid en de interne procedures te optimaliseren.

We vragen daarbij om niet per casus te rapporteren (of evalueren), maar wel casusoverkoepelend te rapporteren, zonder in detail te treden per casus (belang van discretie). We verwachten minstens een vermelding van:

- het aantal binnengekomen meldingen;
- het aantal ontvankelijke en niet-ontvankelijke meldingen;
- het aantal doorverwijzingen per type doorverwijzing (naar tuchtorgaan, politie...);
- het aantal hangende en behandelde dossiers met de uitspraak/sanctie (in algemene termen en met respect voor discretie).

Er is enkel een verplichting om te rapporteren over meldingen die bij de federatie-API zijn binnengekomen. Er is geen verplichting om te rapporteren over de meldingen op niveau van de club-API's (maar het mag wel).

Gedragscode(s)

Dit gaat om gedragscodes op niveau van de sportfederatie. De gedragscode moet duidelijk een onderdeel over grensoverschrijdend gedrag bevatten, en minstens gelden voor deze categorieën:

- bestuurders en personeel
- omkadering (trainers, lesgevers sportkampen, begeleiders, scheidsrechters, juryleden)
- sporters

De gedragscode vormt de basis voor het tuchtrechtelijk systeem. Het is belangrijk dat je de link tussen beide duidelijk in de gedragscode inbouwt.

7.2 Aandachtspunten bij het integriteitsbeleid (subsiëeringsvoorwaarden)

Adviesorgaan integriteitsbeleid

Het is aanbevolen om het adviesorgaan integriteitsbeleid te **verankeren** in een formeel document. Zo kan het bestaan van het orgaan worden vermeld in de statuten, terwijl de taakafbakening, samenstelling en werking worden vastgelegd in het intern reglement.

De minimale **vergaderfrequentie** om aan de **subsiëeringsvoorwaarde** te voldoen is één keer per jaar. Om beleidsrelevant werk te kunnen leveren, adviseren we echter minstens drie samenkomsten per jaar.

Het adviesorgaan hoeft geen rol te hebben bij de aanpak van een vermoeden, vaststelling of onthulling. Wel kan het API, in het kader van collegiaal overleg, een beroep doen op de expertise van een onafhankelijk lid van het adviesorgaan, op voorwaarde dat dit zo bepaald is in het handelingsprotocol en in het document dat het onafhankelijk handelen van het API bepaalt.

Het adviesorgaan kan ook andere aspecten van het beleid behandelen, bijvoorbeeld als adviesorgaan voor het volledige beleid voor veilig sporten.

³ In statuten: het bestaan van dit tuchtorgaan (bv. tuchtcommissie, tuchtraad ...). In intern reglement: samenstelling, taakafbakening, werking.

Onafhankelijk tuchtrechtelijk systeem

De keuze die de sportfederatie maakt op vlak van het intern of extern organiseren van het tuchtorgaan, moet duidelijk zijn in de statuten, het intern reglement en het tuchtreglement³.

Een **verankering** van het tuchtorgaan op niveau van de statuten zou goed zijn. Verankering in bijvoorbeeld het intern reglement mag ook, op voorwaarde dat er een duidelijke link is tussen de statuten en het intern reglement.

We raden aan om de werking van het tuchtorgaan (intern of extern) regelmatig te analyseren en **evalueren** (eventueel in een overleg met andere sportfederaties). In het geval van de keuze om het tuchtorgaan intern te organiseren, is dergelijke evaluatie extra belangrijk. Om verschillende redenen wordt aansluiting bij het Vlaams Sporttribunaal aanbevolen, en is het belangrijk om jaarlijks te evalueren waarom de keuze voor een intern tuchtorgaan al dan niet aangehouden blijft.

Houd bij het installeren en samenstellen van een intern tuchtorgaan rekening met de geldende regels inzake onafhankelijkheid van de leden ervan (zie ook [decreet niet-professionele sportbeoefenaar](#), art. 8). en dan moet de onafhankelijkheid als volgt gewaarborgd en aangetoond worden:

- Bestuursleden of personeelsleden van de sportfederatie, of hun familieleden tot in de tweede graad, mogen niet zetelen in het tuchtorgaan. Leden van de (clubs van de) sportfederatie (waarmee wordt bedoeld: sportende leden, trainers, bestuursleden...) mogen zetelen in het tuchtorgaan, maar mogen niet betrokken, noch geïnformeerd worden bij zaken waar hun club bij betrokken is.
- Elke zaak mag enkel behandeld worden door personen die op geen enkele wijze een persoonlijk belang hebben bij de zaak, noch betrokken zijn geweest bij het voorafgaand onderzoek.

Sportclubondersteuning

We verwachten dat de sportfederatie een plan opstelt waarin wordt beschreven wat zij concreet plant ten aanzien van sporters, sportclubs en andere belanghebbenden op het vlak van

1. preventie, vorming en sensibilisering en
2. het stimuleren van sportclubs om te werken met laagdrempelige aanspreekpersonen, gedragscodes en een handelingsprotocol.

Dit plan geldt als een **inspanningsverbintenis**, geen resultaatsverbintenis.

Het plan vermeldt wat de sportfederatie gepland heeft voor het betrokken werkingsjaar (jaar X) en bevat minstens een opsomming van de voorgenomen acties en activiteiten op de volgende domeinen:

- **Preventie:** geplande acties;
- **Vorming:** opleidingen, bijscholingen of vormingsmomenten;
- **Sensibilisering:** acties, campagnes...;
- **Ondersteuning van sportclubs:** het stimuleren van clubs om te werken met laagdrempelige aanspreekpersonen, gedragscodes en een handelingsprotocol;
- **Tijdslijn:** (bij voorkeur) een overzicht van de voorziene timing in tijdsblokken.

Modeldocumenten, sjablonen, voorbeelden, ...

Op de website van Sportieq (www.sportieq.be) vind je voorbeelden en sjablonen die je als basis kan gebruiken voor je eigen werking.

Een greep uit de beschikbare voorbeelden:

- Mandaat en afsprakennota tussen API en federatie
- Leidraad jaarlijks gesprek tussen federatie en API
- Communicatietips voor API's
- Template verslag door API
- Template rapporteringsdocument
- Blauwdruk en template handelingsprotocol
- Blauwdruk gedragscode begeleiders, bestuurders, sporters, topsporttrainer en staf
- Advies samenstelling ethisch adviesorgaan
- Blauwdruk tuchtreglement

08

Ga voor een dopingvrije sport

Het Antidopingdecreet geeft je een aantal belangrijke taken en verantwoordelijkheden voor de preventie en bestrijding van doping. Wat wordt er van je verwacht? En hoe kan je samen met ons werken aan een veilige en dopingvrije sportwereld in Vlaanderen?

Dit zijn je belangrijkste plichten als sportfederatie of OSV:

- je hebt meldingsplicht voor wedstrijden en werkt samen met NADO Vlaanderen;
- je werkt spontaan mee aan dopingcontroles en je informeert jouw wedstrijdorganisatoren over verplichtingen (o.a. het zorgen voor een dopingcontrolestation);
- je registreert de identificatie- en contactgegevens van alle sporters die deelnemen aan de wedstrijden die georganiseerd worden door de federatie;
- je ziet toe op de naleving van de voorlopige schorsingen, disciplinaire uitsluitingen en andere gevolgen die zijn opgelegd aan sporters en andere personen aangesloten bij jouw federatie;
- je staat in voor de tenuitvoerlegging van de diskwalificatie van de resultaten en terugvordering van prijzengeld die zijn opgelegd aan een sporter in relatie tot de sportactiviteiten die de federatie organiseert, en neemt redelijke maatregelen om het teruggevorderde prijzengeld te herverdelen;
- je zet je in voor de preventie en bestrijding van dopingpraktijken door samen met NADO Vlaanderen informatie- en vormingsactiviteiten uit te werken en rapporteert over deze initiatieven aan NADO Vlaanderen;
- je stelt een tuchtreglement op;
- je meldt eventuele dopingpraktijken aan NADO Vlaanderen en werkt mee aan eventuele onderzoeken naar dopingpraktijken;

- je maakt op vraag van NADO Vlaanderen een lijst op van sporters die in aanmerking komen voor het statuut van elitesporter en rapporteert elk kwartaal eventuele veranderingen via het elektronisch loket dat daarvoor voorzien is.

Duid een dopingpreventieverantwoordelijke aan

Omdat een sportfederatie of OSV heel wat taken en plichten heeft op het vlak van dopingpreventie en omdat samenwerking en communicatie heel belangrijk zijn, vraagt NADO Vlaanderen om een **verantwoordelijke voor dopingpreventie** aan te stellen.

Die persoon:

- is **op de hoogte van de rechten en plichten** van sporters en federaties met betrekking tot dopingpreventie;
- **coördineert** de uitvoering van de taken binnen de federatie;
- zorgt voor een **goede samenwerking** en communicatie met NADO Vlaanderen.
- werkt samen met NADO Vlaanderen voor het uitwerken van **educatie- en preventie-initiatieven** en rapporteert hierover aan NADO Vlaanderen;
- en dient als **eerste aanspreekpunt** voor leden of clubs die vragen hebben over doping.

**SAY NO!
TO DOPING**
In partnership with

Meer informatie vind je bij NADO Vlaanderen via www.dopingvrij.vlaanderen > rechten en plichten > rechten en plichten voor sportorganisaties.

09

Communiceer en sensibiliseer

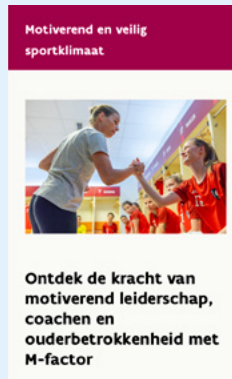
Omdat ook sporters zelf een verantwoordelijkheid dragen, is het cruciaal dat iedereen beschikt over **correcte en toegankelijke informatie** om zich goed voor te bereiden op en deel te nemen aan sportbeoefening. Het aanbieden van begrijpbare informatie, afgestemd op de **behoeften en het niveau van de sporters**, is daarom een belangrijke opdracht voor elke sportorganisatie.

Voor **minderjarige sporters** gebeurt dit steeds op maat van de minderjarige en wordt de informatie ook **beschikbaar gesteld aan de ouders of wettige vertegenwoordigers**.

Elke erkende sportfederatie of OSV informeert haar sporters (eventueel via clubs of verenigingen) op een toegankelijke en duidelijke manier over:

1. de **preventie van specifieke risico's** die verbonden zijn aan de sportbeoefening;
2. de **initiatieven** die genomen zijn om veilig sporten te bevorderen

Daarnaast beschikt elke erkende sportfederatie minstens over **een of meerdere webpagina's** waarop gecommuniceerd wordt over veilig sporten of waar de verschillende invalshoeken van een veilig sportklimaat aan bod komen (zie eerder). Voor gesubsidieerde sportfederaties geldt bovendien dat zij voor hun sportclubs, sporters en andere belanghebbenden ook preventie, vorming en sensibilisering organiseren over het integriteitsbeleid.

10

Ondersteun jouw sportclubs

Ook sportclubs moeten initiatieven nemen om een veilig sportklimaat te stimuleren. Als je als erkende sportfederatie/OSV een veiligsportenbeleid voert, dan volstaat het voor jouw aangesloten sportclubs/verenigingen dat ze dit beleid zelf toepassen in hun werking en ernaar verwijzen in hun communicatie. Je vindt in onze toolkit voor sportclubs heel wat materialen om mee aan de slag te gaan (zie kader).

In het kader van een kwaliteitsvol en maatschappelijk toegankelijk sportbeleid wordt van gesubsidieerde sportfederaties (uni- en multisportfederaties) verwacht dat zij als onderdeel van hun basisopdrachten aantoonbare inspanningen leveren voor de **sportmedische en ethische begeleiding** van de aangesloten sportclubs.

Daarnaast ondersteunt een gesubsidieerde sportfederatie haar sportclubs, sporters en andere belanghebbenden door:

- een **integriteitsbeleid** te ontwikkelen rond preventie, vorming en sensibilisering, en
- via haar sportclubondersteuning een integriteitsbeleid op clubniveau te stimuleren, waarbij in de sportclubs laagdrempelige aanspreekpersonen, gedragscodes en een handelingsprotocol worden gehanteerd.

Gebruik de toolkit voor sportclubs

Zijn jouw sportclubs in topvorm? Wil jij jouw sportclubs helpen groeien of zorgen voor een kwalitatievere werking? Kan je materiële, financiële of sporttechnische ondersteuning gebruiken? Of wil je werken aan preventie, gezondheids promotie of een veilig en motiverend sportklimaat? Onze **Toolkit voor sportclubs** zet je op weg, en dat op de meest uiteenlopende vlakken. Je vindt er slimme tools en handige ondersteuningsmiddelen overzichtelijk gebundeld op één plek. Met een eenvoudige filter kies je snel uit een van de centrale thema's die jouw clubs kunnen vooruithelpen.

Wat rapporteer je aan Sport Vlaanderen? We zetten alles op een rijtje in een handige checklist

Deze nota geeft aan de erkende sportfederaties en OSV's de verplichtingen en verwachtingen mee rond het stimuleren van een veilig sportklimaat, zoals vastgelegd in verschillende decretale bepalingen.

Zoals in de inleiding toegelicht, streven we hierbij naar een totaalbenadering vanuit verschillende invalshoeken, met aandacht voor zowel beleid als praktijk. We kijken daarbij uit naar een constructieve samenwerking met de verantwoordelijke voor veilig sporten, om samen verdere stappen vooruit te zetten.

Samenvattend zien we binnen het veiligsportenbeleid minstens de volgende functies of structuren die ingevuld of opgezet moeten worden:

Verantwoordelijke veilig sporten	Zie punt 2
Technisch directeur topsport	Zie Topsportactieplan Vlaanderen VI
Aanspreekpunt integriteit	Zie punt 7 integriteitsbeleid
Adviesorgaan integriteitsbeleid	Zie punt 7 integriteitsbeleid, maar kan een bredere werking rond veilig sporten hebben
Dopingpreventieverantwoordelijke	Zie punt 8 en samenwerking met NADO

Uit de geldende decreten vloeien een aantal verwachtingen en verplichtingen rond rapportering voort:

- Elke erkende sportfederatie bezorgt aan Sport Vlaanderen de link naar de webpagina('s) waarop wordt gecommuniceerd over veilig sporten of waar de verschillende aspecten van een veilig sportklimaat aan bod komen.
- Wanneer Sport Vlaanderen hierom verzoekt, rapporteert de sportfederatie of OSV binnen de dertig dagen over de wijze waarop zij voldoet aan de voorwaarden vermeld in de vorige paragrafen.
- Elke erkende sportfederatie of OSV rapporteert bovendien in haar werkingsverslag (tegen 1 april) over het integriteitsbeleid (zie punt 7) en toont dit aan via het subsidieplatform binnen het e-loket van Sport Vlaanderen. Ook in de erkennings-/subsidieaanvraag (tegen 10 september) komen deze voorwaarden aan bod.
- Voor het antidopingbeleid (zie punt 8) verloopt de rapportering en opvolging via NADO Vlaanderen. NADO Vlaanderen werkt hiervoor samen met de verantwoordelijke dopingvrije sport.

Alle verplichtingen en rapporteringsvereisten zijn samengebracht in de handige checklist (zie bijlage bij deze nota). Gebruik de checklist als praktisch werkinstrument bij het doornemen van deze nota, zodat beide documenten elkaar aanvullen en versterken.

SPORT. VLAANDEREN

Marie-Elisabeth Belpairegebouw
Simon Bolivarlaan 17, 1000 Brussel, België

info@sport.vlaanderen
www.sport.vlaanderen

Versie november 2025